Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 42 ԹԵՐԹԸ 20 ՓԱՐԱՁ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1875

ԼՈՒՍԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՑԱՍՏԱՆ

Ցոյց տալու և հաստատելու համար թէ որքան երաւացի և անհրաժեշտ էր Մեծ Եպարքոսին վերջերս առ գաւառաց կատարած ուղղած շրջաբերական հրամանադիրն, որով վրայօք արդէն խօսեցանք, և որով Ն. Բարձրութիւնը գաւառաց ժողովուրդներն զրկանքէ ու հարստահարութենանց ճնշումէ ազատելով, նոցա բարօրութեան ու հանդստութեանը համար ամեն կերպով լինամբ առնիլ կը պատուիրէր, հարկ կը հոգնըմք այս անգամ Մշեցի աղդայնոց բազմաթիւ առարկութեամբ հաս ուղղակի մէկ հանրագիրն հրատարակել, որոյ օրինակն տեղւոյս նշանաւոր աղդայիններէն մին Լևանթ-Հերալտի հաղորդած է։

«Ներկեցէք, Պ. խմբագիր, որ ձեր թերթին միջոցաւը կառավարութեան ԽՀաղորդութիւնը հրապարակի Մշոյ վիճակին կացութեանը վրայ։ Սոյն վիճակին մէջ գտնուող Հայերը, որ մեծ թիւ մը կը կազմեն, շարունակ հարստահարութեանց տակ կը ճնշուին։ Ծանրաձանր հարկերն և հարկապահանջից գործած զեղծումներն երկրագործութեան յառաջ երթալը կարգելուն, որ երկրիս միակ հարստութեանը աղբիւրն է։ Պարապ տեղը կառավարութիւնը հոս մերթ ընդ մերթ հրամաններ կը ղրկէ երկրագործութեանը և վաճառականութեանը օգնելով նպաստելու։ Տեղական իշխանութիւններն բնաւ չեղել չուղելով իրենց հին ընթացքէն, և իրենց կամքէն ոչ շահէն զատ ուրիշ բանի չը նայելով, թէ՛ Ժողովրդին և թէ՛ կառավարութեան չարիք չը մնար որ չը հասցընեն.

«Ի՞նչ ընէ կուսակալ մը, որ թեպէտ լուսամիտ, բայց անուս ու ոտէտ մարդոցմով շրջապատեալ է, երբ Ժողովուրդն հարստահարելէ և կառավարութիւնը խաբելէ զատ ուրիշ բան չը դիտեն, որով և Մշոյ դաւառն ալ, որ Պոռնայի կուսակալութեան չափ տուրք կը վճարէ տէրութեան, թշուառութեան ու յուսահատութեան վայր մը դարձած է։ Ժողովուրդը ամենայն ճըշդութեամբ իւր տուրքը կը վճարէ կառավարութեան, և Սուլթանին հպատակութեան պարտաւորութիւններն ալ հատուցանելով կը կատարէ. և սակայն Ժողովուրդը չիւրա տաղտկացը դերին եղած է, որք առանց պատժոյ երկիւղի կը չարչարեն զանի, այնպէս որ բոլոր Ժողովրդեան կեցութիւնն ու դատաստանը անհնդմէ կախուած ունի, որք իրենց ուզածին պէս կը վարուին հետը։

«Ժողովուրդը բնաւ դիտցած չէ հանդստութեան ու բարեկեցութեան բուն և իրական նշանակութիւնը, թէպէտ Սուլթանին դիմատուտ պաշտպանութեանը տակ կ'ապրի, և այս ըսածնիս ալ հատուցանելու համար քանի մը դէպք յառաջ բերեմք։ Ամառ թէ ձմեռ, երբ զապթիէներն դիւղերը կելնեն, մարդ և ձի՝ ամենքն ալ դիւղացւոց ծախիւքը կուտեն կը խմեն, և եթէ չուզուի տալ իրենց ամեն ուզածը, դիւղին մեծերն ու քահանայներն ծեծելու կելնեն։ Վարձակալներն (միւլթէզիմ) փոխանակ բերքին 1/8ն առնելու իբր տուտուորդ, հակառակ օրինաց՝ ամենուն վրայ 1½ներնուն ուզածին պէս քըմահաճ դին մը կը դնեն, և փոխարէնը՝ նիւթոյն տեղ դրամ կը պահանջեն։ Եւ ո՞վ կրնայ դէմ կենալ իրենց, եթէ Ժողովուրդը չը տայ պահանջածնին, հունձքերն դաշտին վրայ կը մնան անձրևէն, կրակէն և կամ ուրիշ արկածէ մը ապահանելու և կորսուելու վտանգին ներքեւը։ Ուստի և այս բանը բուն համար էր որ Ժողովրդեան մեծերէն մէկ քանին ելան էրզրում դնացին կուսակալին դանդատելու իրաց այս վիճակին դէմ։ Խաչանց տուրք առնողներն ալ, միշտ նախորդ տարուանին վրայ կը հաշուեն ներկայ տարին ալ առնելիք տուրքերնին, առանց դլուխ հաշուել ուզելու։ Պարապ տեղը կը դոչէ Ժողովուրդը թէ անցեալ տարուան չափ առնելու ենք, ասիկա մեծ մտան այս տարի մեռած է, բնաւ մտիկ ընող չը կայ։ Վերջապէս տեղական հատարակաց պաշտօնեաներն տուրք Ժողվելէն զատ ուրիշ բան չեն գիտեր, իսկ գաւառին նիւթական ու բարոյական զարդացումը մտածող ու խորհող մարդ չը կայ։

«Իսկ Ժողովրդեան տառապանքն ամենն այս չէ։ Ա.յս երկրին մէջ բազմաթիւ Քիւրտ պէյեր կան, որոնք դիւղացւոյն բերնէն հացին պատառը կը կորզեն կ'առնուն։ Յիշենք իբրև օրինակ Միրզա պէյ անուն հռչակաւոր քիւրտը, որ սեդամ մը դիւղի մը բոլոր բնակչըդը մսխրոյ վրայ նստեցուց։ Նա իւր այս չարագործութեանը համար ցկեանս բանտարկութեան դատապարտուեցաւ, բայց հազիւ թէ քանի մը տարի անցած էր, Միրզա յանկարծ օր մը բանտէն խայտառակ Մուշ դնաց, ուր այժմ իբր Գայմագամ կը նստի։ Թեզճ դիւղացիներն իրեն ստրուկ ըրած է, որոց իւր խաչանց և արվառաց հօտերը պահպանել կուտայ առանց վարձուց, իւր տարեկն հերկել կուտայ ստոնց, որոնք կրկնակի տուրք մը կը վճարեն, մէկ մը տէրութեան, մէկ մ՚ալ այս մարդուն։ Ա.յս վիճակէն յուսահատեալ, Մուշեցիկան և Մածակ, սոյն երկու դիւղերուն բնակիչներն ալ, 40 ամսուրէ ասկի, իրարանչիւրը 23–26 անձանցմէ բաղկացեալ, թողուցին անոնց տեղերնին ու չուեցին, ո՞վ գիտէ ո՛ւր . . . :

«Ա.հա ա՛յս է բոլոր Մշոյ գաւառին և գրեթէ բոլանդակ Հայաստանի այժմու վիճակը, որոյ վրայ հարկ է որ ուշադրութիւնը դարձնէ կառավարութիւնը, տեսչոյն Ժողովուրդը աղատելու եւ փրկելու համար։

«Լաւ առինք նաև որ յիշեցինք Քիւրտ Գայմագամը, իրմէն շահ ունեցող երկու հայազդեի միջնորդութեամբը, գիւղացի հայ մը ղրկած է ի Կ. Պոլիս, կառավարութեան նկատմամբ հատատարիմ ծառայութեանն և փոխարինութիւն Բ. Դրնէն իրեն հասնող պատուա-

նչան մ'ստանալու։ Բայց կը յուսամք թէ կառավարութիւնը, վտանգակ իրեն պատուանշան մը տալ, զայն բոլորովին վերցնելով կը սարագրէ երկրէն։

Կը խնդրեմք, Տէր, որ բարեհաճիք մեր յուսահատական կացութեան ողջամտին թարգմանն ըլլալ կայսերական կառավարութեան մօտ, և յանուն մարդկութեան՝ մեր օգոստափառ վեհապետին ուշադրութիւնն ու խընամքը մեր թշուառ վիճակին վրայ հրաւիրել։

Սպաքթըռ-Ընէ

Մշոյ և չրջակայ գիւղերէն
բազմաթիւ բնակչաց

Մուշ, 21 օգոստ. 1875

Վերոյիշեալ աղեկոտոր հանրագրին դասքը, որոյ թուականէն ինչպես կը տեսնուի, Մահմուտ Նէտիմ փաշայի կառավարութեան առ կուսակալս ուղղած բարենորոգ անօրէնութիւնները և ժողովրդեան հանդստութեանը հսկելու պատուէրները պարունակող հրամանագիրներէն յառաջ լինելով, առանց աւելի ինչ ըսելու, այս մասին Լրագրոյս նախորդ մէկ քանի թիւերուն մէջ, և գլխաւորաբար Կանցեալ շաբթուան 38րդ թիւ թերթով դրած խմբագրական մէկ յօդուածնուս վրայ կը հրաւիրեմք մտնիւանդ մեր գաւառակակ ընթերցողաց և առաջնորդաց ուշադրութիւնը, ուր այս-տեսակ վիճակի մը դարմանին համար հարկ եղած խորհուրդն ու դաղափարները տեսնելով, կրնան և հարկին պործադրութեանը դիմել։

ԶՐՊՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՒԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ, հոկտ. 24, ի Գալաթիա։

Առեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամը 6ին և գոցուի 10ին։

Հրաւիրեալ են Երեսփոխան Էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մինամ աղօթարար
ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՓԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՕԼՍՈՑ

1875 հոկտ. 20

Օ Ր Ա Կ Ա Ր Դ

1. Պատասխանի ֆաղ. ժողովոյ՝ Պէշիրեան Ա. Էֆէնտիի հարցմանց համար։

2. Տեղեկագիրը Դիւանի Համաձայնութեան՝ ֆաղ. ժողովոյ կոչմանէ մատուցեալ Հաշուեկշռի վրայ։

ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
Հ. ՍՐԱՖԱԶԵԱՆ

Երէկուան օրը Եղեռնապէն հասած դրութիւնք կը ծանուցանեն թէ անցեալները մայրաքաղաքս քաշուած այն հեռագիրը, որպէս թէ Երզնկայի եկեղեցւոյն մէջ Կրօնաւորութիւն ընծայուած եկեղեցին դռուած ըլլայ, ալսպէս ըլլալով, դռուածը՝ Անձնուէր ընկերութեան անօրէնութեանը ներքև Սզդոդպրոցին մէջ տրուած թատերական ներկայացմանց սրահն է եղեր կառավարութեան հրամանաւը։

Այս դէպքին մանրամասն պատրագայիցը վրայօք վազը կը խօսիմք։

ՀՈԴԵՒՈՐ ԿԱՄ ԿՂԵՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐ

(Տես տես թիւ 39)

Դաստիարակութիւնն պիտի ուսուցանել դիտնալ և դործել։

Գիտենալոյ համար ուսած կենցաղօդուտ և մտաւորական ղարդացման պահանջած առարկաներն և լեզուներն յաւէտ պիտի արդիւնաւորուին՝ ի բարի դործ։

Ի զուր է և ափսո՛ս աշխատանաց՝ եթէ ուսանողն դիտենալով շատ առարկաներ և դիտութիւններ՝ նոցա հետ բարոյական ղարդացումը ղուդահեռ ընդունած չէ, հետևաբար շատ բան դիտցողն՝ առանց բարոյական դաստիարակութեան՝ շատ ապականեալ և վնասակար մարդ կը լինի, որ և մարդկութեան երեսին յաւէտ կեղտ կը բերէ, և ամրողջ դիտութիւնը դէն լինչ արժէք և յարդ կարող է ունենալ ամենուն առջև։ Ոչ լինչ։

Իսկ կենցաղօդուտ և կարևոր դիտութեանց և ուսանց հետ ի միասին նաև բարոյական դաստիարակութիւնն պիտի լինի ողջամիտ կրօնքով, որոյ մեծ պաշտօնն է և կուսուցանէ Աստուածպաշտութիւն, եղբայրսիրութիւն, բարեգործութիւն, մարդասիրութիւն. առել դէարն և սիրել դործին ևն։ Կրօնքն թէ և աւելի հոդևականին պաշտօնեան ի և ուսուցիչն է, բայց հոդւոյ ապահովութեան և զօրութեան համար մարմնոյ վերայ կը հսկէ, և որպէս զի մարմնոյ օգտատէր տկարութեամբ հոդին միշտ զօրաւոր լինի, այդ նպատակաւ և կարևոր դատած է և չափաւոր եզած կարդ և կանոններ սահմանած է, որք և մարմնոյ առողջապահական պարտաւորութեանց կը ծառայեն, և այն միջոցներէն մին է պահքն (1)։

Որովհետև կրօնի մեծ պարտաւորութեանց մին է պարապատնութեան վերայ և աւելի հոկիլն, և կրօնի կատարած ամեն ողջամիտ պարտաւորութիւնք միշտ մեծ և օգտակար նպատակի կը ծառայեն, ուստի կրօնը միշտ պատկառելի դիրք և տպաւորութիւն պիտի ունենայ տանն մարդու վերայ, և այս աւելի դդալի պիտի լինի կրօնի դերբնական ճշմարտութեամբ և Աստուծոյ հրաշագործած զօրութեամբ, յորոց մին է մեր Ցըրդատ Թագաւորի անցքն, որոյ վերայ Մանդուէի խմբագրին տուած թերի բացատրութիւնը և հատկացուցմունքը՝ կամ անկրօնութեան և կամ խակամտութեան հետևանք պէտք է ընդունել, և ըստ այնմ կարեկցիլ նորա վերայ, որ ամեն բանի վերայ կ'ուզե դրել՝ բայց շատ անդամ չը հոսկանալով և չմտանալով կը դրե։

Աւդ ցայս վայր դրուածները բատական պիտի լինին հասկացնելոյ համար թէ, աւելորդ են Հայոց համար հոդևորական և աշխարհական դաստիարակութեան խըրատներ դնել և վտանգները ևրևակայել, թէ պէտք է այդ խըրատութիւնքը դաստիարակութեան ազդային և օտար լինելոյն մէջ փնտռել, և թէ դաստիարակութիւնը ի՞նչ է։

(Շարունակելի)

ՀԵՐՍԷՔՕՎԻՆ

Անցեալներէն հեռագիր մը կը ծանուցաներ թէ Հերսէքի կայսերական դործակատար Սերվէր բաշայ բարեկարդական նոր օրէնք մը հրատարակեր է, որով Հերսէքի գաւառին համար սեղայի ժողովրդեան լեզուն, այսինքն սերվիական բարբառը, իբրև պաշտօնական լեզու ընդունուած ըլլալը կը ծանուցանէր։

Ցիշեալ թանդիմը, որ հոկտմբ. 6/18 թուականը կը կրէ, օրինակին այս անդամ մեր ձեռքը հասած ըլլալով, դորա պարունակութեան քաղուածքը կուդեմք հաղորդել, որոյ մէջ կը տեսնուի թէ մինչև ա՛ր աստիճան բարեկարդական միջոցներ և արտօնութիւններ տրուած են յիշեալ դաւառին քրիստոնեայ բնակչացը։

Սոյն հրովարտակը, յայտնելէն

---

(1) Պահքն՝ որ ծոմապահութեան չափաւորեալն է և ընդհանուրին կարողութեան համաձայն կչուած, եթէ ճըշդիւ կատարուի ըստ օրինադրեալ կանոնաց՝ և մանաւանդ այն ժամանակներու և միջոցներու մէջ՝ յորս բնութիւն նոր կազմուածքները արիւնային նոր չրջաններու մէջ կը տաղնապին և կը թուլանան. առողջութեան մեծ նպաստ և դիւրութիւն կուտայ։ Ուստի չատ կը յանխիք որ՝ Մանդուէի խմբագրին հրատարակածը եթէ ստոյգ է՝ թերագրուած գրգռուած աչակերտաց անկն դրուած է և Շահ. Նուարեան վարժարանին մէջ առողջապահութեան՝ միանգամայն եկեղեցւոյ պատուիրած մի կանոնը ոտնակոխ եղած է։

Աչակերտք ի՞նչ կիմանան իրենց օգուտը և վնասը, ուստի և խնամակալութիւնք և հոգաբարձութիւնք պարտաւոր են ինքնին հոգալ և տնօրինել ամեն բան ըստ արժանւոյն, անհնազանդներ պատաքաելով կամ [պատժելով։ — Եթէ ամեն բան աչակերտաց կամքն պիտի կարդադրել, վա՛յ այն դպրոցին։ Ըստ այսմ բարոյական դաստիարակութիւնն ևս խանգարուած կը տեսնուի։

ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԴԱԺԱՆԱՏՈՒՆ

Ընդունելով Ազգային Ժողովի հրավերը՝ Ազգային Ընդհանուր Ժողովի Ներկայացուցչական Մարմինը իր նիստերից մեկում որոշեց Ազգային Ժողովի առաջին նստաշրջանի օրակարգում մտցնել հետևյալ հարցերը՝

1. Ազգային Ժողովի ընտրությունների կանոնադրության ընդունում։
2. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ժամանակի որոշում։
3. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ընթացքի կարգավորում։
4. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ընթացքի հսկողության կարգավորում։
5. Ազգային Ժողովի ընտրությունների արդյունքների հաստատում։
6. Ազգային Ժողովի նախագահության ընտրություն։
7. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ընդունում։
8. Ազգային Ժողովի կանոնադրության հաստատում։
9. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
10. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
11. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
12. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
13. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
14. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
15. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
16. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
17. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
18. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
19. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
20. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։

Ընդունելով Ազգային Ժողովի հրավերը՝ Ազգային Ընդհանուր Ժողովի Ներկայացուցչական Մարմինը իր նիստերից մեկում որոշեց Ազգային Ժողովի առաջին նստաշրջանի օրակարգում մտցնել հետևյալ հարցերը՝

1. Ազգային Ժողովի ընտրությունների կանոնադրության ընդունում։
2. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ժամանակի որոշում։
3. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ընթացքի կարգավորում։
4. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ընթացքի հսկողության կարգավորում։
5. Ազգային Ժողովի ընտրությունների արդյունքների հաստատում։
6. Ազգային Ժողովի նախագահության ընտրություն։
7. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ընդունում։
8. Ազգային Ժողովի կանոնադրության հաստատում։
9. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
10. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
11. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
12. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
13. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
14. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
15. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
16. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
17. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
18. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
19. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
20. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։

ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԴԱԺԱՆԱՏՈՒՆ

Ընդունելով Ազգային Ժողովի հրավերը՝ Ազգային Ընդհանուր Ժողովի Ներկայացուցչական Մարմինը իր նիստերից մեկում որոշեց Ազգային Ժողովի առաջին նստաշրջանի օրակարգում մտցնել հետևյալ հարցերը՝

1. Ազգային Ժողովի ընտրությունների կանոնադրության ընդունում։
2. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ժամանակի որոշում։
3. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ընթացքի կարգավորում։
4. Ազգային Ժողովի ընտրությունների ընթացքի հսկողության կարգավորում։
5. Ազգային Ժողովի ընտրությունների արդյունքների հաստատում։
6. Ազգային Ժողովի նախագահության ընտրություն։
7. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ընդունում։
8. Ազգային Ժողովի կանոնադրության հաստատում։
9. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
10. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
11. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
12. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
13. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
14. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
15. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
16. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
17. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
18. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։
19. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու ժամանակի որոշում։
20. Ազգային Ժողովի կանոնադրության ուժի մեջ մտնելու կարգի որոշում։

Լպիճի Էմնաճի մարզացը մեկ քանի հանրագրութեանքը, որք գիմաւորելով Գողձանեն Գօլիս նոր եկող Հօրհօր աղան, վերջապէս հայրն իր ազջիկը գտնելով, սահմանադիմեան կը գիմի որ գանի իր ձեռքն յանձնոի նորին նորին երկիր տանելու, բայց իր խնդիրքը մերժուելով, որ ուրիշ հաճախիմեն կատարի որ ազջիկը պօղոսեցի հոգի մ՚ըլլայ։ Ինչպէս սակէ տալի տաճկերէն կատակերգութիմեանէն, նոյնպէս և սոր ալ սովորական եղած հարսանեկան հանդէսով մը կ՚ուրախանայ։

Ասկա նորագրգռութիմեան գործ ազդրութիմեանը նկատմամբ ալ մեր բանիւնքը, խորհին նորիկայացուցչին եսալի կը իմպուի։

—ՀՀ—

ՏԻՐԹԼՕՐ Մ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Իր ընտանիմեան հաստատած Գալաթիոյ Հոլոյ եկեղեցւոյ փոյթ իմ. 12 տունը, որ պատրաստ է ամենօր մինչև կէսօր հիւանդ ընդունել, և երկշաբթի օրերն ձրի գարմանել։

ՊՕՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՔԵՐԱԳԱՆ

ՊԱՐԶ ԵՒ ԴԻՒՐԻՆ ՕՃԱՎ

Ա.յս սիրուն պատգիքը որ իր ամէն հանդամանքներովը ապդիս մէջ անգրանիկը կրնայ անուանել, հինատրց է մեր պարոյնեցրաւ մէջ դարձատած Բերականներն մեծնոյին է, մեզի ատ ազգինին նման չձանձրացնելու գեմնակին, ատելի համառօտ և դեղեցիկ պատկերներով զարդարուն ըլլալէն զատ ընթերցման փափաքն կը գրգռէ, որ ատոնցմէ սկսած եզած բանն է։

Կը դանուի գլխաւորապէս Ց. Մանուկեանի ապատանը, Գալաթիա Բէրչէմկէ պատար, Զրնար ճատախի իմ. 24, և ամէն գրատաճառաց գոյ գոյ։

Գինն 20 վրշ.

ՀՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԵՐԱՑ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՀԵՔԱՆՈՍՈՒԹԵԱՆ

Մեծ. Մ. էֆ. Լամինեան Մասկուացի Հայոց դիպանականն մեծ ընտանիով աշխատած և մանրամասն խուզարկութիմեամբ վերատած գտած և ատանձինն մտանելի մը մէջ ամփոփելով Գաղղիերէն լեզուաւ տպագրած և Եւրոպայի ձանօթացուցած է՝ Աբեղբի մէջ մեծ գերք մը բռնող Հայ ժողովրդեան Քրիստոնէութենէ առաջ ունեցած վիճակը։

Ա.յս մատենին Հայերէն թարգմանութիմեանը Արմաշու վանայ տըպարանէն կը նախերատի մեր սիրելի ազգայնոց, որպէս զի տեղւոյն կարան իմ Հայկական հնաթանոց թիմերը ի նոյ վիճակ ուշնալու համար ժամանակ մեր նախնիք ժամանակին ի նոյ տեսակ կրօնքի պաշտօն են, կը գտնուի։ Գօլիս Գալաթիան գրատաճառը գին է գրշ.։

ԵՒՆՔՋԵՐՔ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԻՊ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱԼ,

Ի ՑՈՒՇԱԲԱՆԷ

Դանիէլեան պատմութիմեան նեբկայ գարուս քաղաքական մտածին ամենէն նշանաւոր ու հետաքրքրական էջերը լուցնող նէնիւելեաց առակաի առաքելութիմեանը, որպէսզի ու ջնջուի պատմական վերստանութիմեան մէջ հնչած և գրօսնցուչ կերպարանքին տակ ազգ. և գեղեցիկ կերպով մը նկարագրուած յուհականի, նմարդմանելով երկհատոր այն բնաիը գործը բնեկերցման արժանի աշխատութիմեան մ՚է, մանաւանդ ատոր համար որ հեղինակն ախտանատ վիպ մ՚եզած է ինչն անձամբ այն գէպքերուն, և երկրորդ որ պատմութիմեան մէջ վաստած երեսել անձանց և անցքերոյ անտեսելի ամենամանր մասերն և գիմաստրատր անգրոյս ժողովրդեանը խիստ ծանօթ են, ըստ որում ատոնք նոյն հետաքրքրական վիպին աշխատութիմեան մ՚ըլլան։

Վաճառական կնոջ բնաւորեցին է Գալաթիա Օամ. Պանթալին գէմը Ա. Մկրտչեանց էֆ. ի տպատրանքը, կը գտնուի նաև մայրատաղբիա բոլոր գրատաճառաց գոյ։

ՍԿԶԲՈՒՆՔ

ԲՈՒԴԱՏԱՆԱՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ց-ՀԱՆՆԵՍ Պ-ՓՓԻԼԵՑ Մ-ՔՂԵՆ

Ա.յսինչ վանուց տպատրանէն Բ. տպագրութիմեամբ լոյս ընծայեալ սոյն գործը, որ մարդկային կենցաղավարութիմեան բոլոր վիճակին նկատմամբ ալ բարոյական վսեմ և գեղեցիկ սկզբունքներ կը պատրաստնակէ, առհասարակ ամէն բանասիրաց ալ ընթերցանութիմեանն արժանի աշխատութիմիւն մ՚ըլլալէն զատ, մեր ազգային վարժարանաց մէջ ալ ընթերցանութիմեան լաւ և օգտակար դասագիրք մը ըլլալու ամէն հանգամանքներն ունի արժանիքն ունի, որոց չատին մէջ արդէն յիսնակ գործն աշակերտաց իրր դասագիրք գործածելակ կը տեսնուի։

Կը գտնուի Գօլիս Գալաթիան գրատաճառը. Գին 1/4 մէճիտ։

ՆՈՒՍԳ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

ԹԵՐԹ ԿՕԱՄՍԵԱՑ

Բիանօթ և տրիշ նուագարանաց համար պատրաստակալ Աբեւելեան եղանակաց։

ՏԻՐ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՆԷՒԸ-ՅՈՐՔ Ս. Ա Ց-ԻՒ Ս. Թ-ՂԱՆ

Գատատուր նուագարանաց Աբեւելեան և Եւրոպական եղանակաց.

Գին բաժանորգագրութեան տարեկան . . . . . 80 գրշ

Գին բաժանորգագրութեան վեցամսեայ . . . . . 45 գրշ

Գին խորհրդատիր իմերիմ 1/4 մէճ.

Ատորագրութեան տեղերն են Նուրի Օսմանիէ ճատասէն Գարագիւղ Ֆատրանեն կտրոզը իմ. 41 Նուագ Օսմանեանի պրոմենատկը և Գալաթիոյ ու Ֆրէնկեանի գրատուներն, որ ձեռքի ալ կը ծախուին, ինչպէս նաև կամիջի գլխաւոր պարագան։

ՄԵԼԱՆՕԺԻՆ

ԴԵՂԱՋՈՒՐ

ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ա.յս գեղը, որ մեկ վայրկեանի մէջ և ամէն գոյնով կը նեղրկէ ճեղմանկ մանչերն ու մօրուքները, առանց գիտնալու մարդիմն և առանց անոնցմէ ոեւէ հատ մ՚առնելու, վարձատ յատկագիմեան մ՚առնելով, կը գտնուի Տէկրա Սուատային, Զօպանեանի և Քիւչուքեանի գեղարանները։

ԳՅՈՄԱՆՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԼՐԱԳԻՐ ամէն օր կը հրատարակուի, բայց Ի Կիրակի և Տօն օրերէ։

Տարեկան բաժանորգագրութեան գինն է 200 գրուշ առանց վարիայի ծախսու։

Բաժանորգագրութիմեանը սկսելու սկսած կը նկատուի։

Խմորագրութեան ուղղելու ոեւէ գրութիմեանը հեղինակին յանձնարարելու կրնայ, ոչ թէ հրատարակելու համար, այլ յերաշխաւորութեան վստահութեան։

Ըր հրատարակուած գրութիմեանը ետ չը սրուիր։

Խմորագրութեանս գրասենեակն է Գալաթիա Կալանի խան, թիւ 3։

ՏՆՕՐԻՆ-ԽՄԲԱԳԻՐ

ՆԻԿ. Մ. ԹԻՒԼԳԻՆՏՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՄԻՔԱՑԵԼԵԱՆ

ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԼՐՉԷՄԿԷ ԲԱՂԱՐ ՀԱՏՏԻՒՐ ԹԻՒ 16